

NR 06/111 CZERWIEC 2020

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

INWESTYCJE

**Centra przesiadkowe
w Katowicach
coraz bliżej**

>>> str. 4-5

SPACERY PO REGIONIE

**Alejkami
świerklanieckiego
parku**

>>> str. 6-7

ROZMAITOŚCI

**Jak skutecznie
policzyć pasażerów?**

>>> str. 9

Nowy tramwaj wyruszył na linię

>>> str. 3

Fot. Marcin Bulanda

Jedźmy razem

Od czterech miesięcy wszyscy uczymy się trudnego życia w pandemii. Po okresie izolacji i ograniczeń powoli wracamy do tzw. normalności. Rząd zdejmując kolejne obostrzenia, przypominając jednak o obowiązku przestrzegania wszystkich zasad bezpieczeństwa. Niestety, wiele osób zapomina o tym, że COVID-19 to bardzo groźna choroba zakaźna, która wciąż jest wśród nas i błyskawicznie się rozprzestrzenia.

Rozluźnienie widać nie tylko na ulicach, ale też w sklepach czy w środkach komunikacji publicznej. Z niepokojem obserwujemy, że wielu pasażerów wsiada do tramwaju bez maseczki. Lekceważone są także zasady zachowania bezpiecznego dystansu, zajmowania miejsc w wydzielonej strefie, przy ograniczonej liczbie podróżujących. Na takie nieodpowiedzialne postawy musimy zdecydowanie reagować, bo od tego zależy nasze zdrowie i życie! Celne uwagi na ten temat przekazuje Motorniczy w swoim felietonie z cyklu "Widziane zza pulpitu".

Ostrożność i rozsądek nie oznaczają oczywiście, że mamy się zamartwiać. Tym bardziej, że rozpoczęły się wakacje, czas radości i wypoczynku. Znajduje to odzwierciedlenie na naszych łamach – najmłodszym proponujemy zabawę w kolorowanie tramwaju, a starszym wycieczkę do urokliwego Świerklańca. Przy okazji odnotowujemy, że przewodnik turystyczny Adam Lapski już po raz setny na łamach Silesia Tram News zaprasza nas do niezwykłego spaceru po regionie.

Jak co miesiąc, przygotowaliśmy dla naszych czytelników raport z realizowanych obecnie inwestycji. Na placach budowy trwają intensywne prace. Ponadto, w ruchu liniowym pojawił się już Moderus MF 10 AC – nowoczesny tramwaj zakupiony przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej.

Zachęcam do lektury, życząc wszystkim wspa-
niałych i bezpiecznych wakacji!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Fot. Aleksandra Starosta

Od 11 miesięcy pętla tramwajowa w Czeladzi zmienia się w centrum przesiadkowe. Prace w tym miejscu zmierzają ku końcowi. W pierwszych dniach lipca spółka Tramwaje Śląskie S.A. przystąpi do prac sieciowych, by od 6 lipca móc przywrócić ruch tramwajów do pętli.

Ruch tramwajów do pętli w Czeladzi został wstrzymany w październiku 2019 r. Wówczas tramwaje linii nr 22 skierowane zostały od ronda czeladzkiego do zajezdni Będzin, a uruchomiono linię nr 42, która obsługiwana jest wagonami dwukierunkowymi, kursując od Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej do przystanku Czeladź Grodziecka. Ta tymczasowa sytuacja już niebawem się zmieni. Dobiegają bowiem końca prace w zakresie torowym przy budowie centrum przesiadkowego przy ulicy Kombatantów. W pierwszych dniach lipca pracownicy Zakładu Torów i Sieci spółki Tramwaje Śląskie S.A. przystąpią do prac sieciowych, po zakończeniu których tramwaje będą mogły rozpocząć obsługę centrum przesiadkowego. Przywrócenie ruchu linii nr 22 do pętli w Czeladzi planowane jest na poniedziałek 6 lipca.

Tego samego dnia planowane jest także wznowienie ruchu na drugim końcu trasy linii nr 22. Dobiegają bowiem końca również prace modernizacyjne w rejonie pętli w Dąbrowie Górniczej Gołonogu. Tu przerwa w ruchu tramwajów do Huty Katowice trwa od 15 czerwca, ze względu na prowadzone prace na ostatnim etapie modernizacji torowiska wzdłuż ul. Kasprzaka. Również ta inwestycja dobiega końca, zatem od 6 lipca tramwaje linii nr 22 powinny wrócić na swoją pełną trasę: Czeladź Kombatantów – Tworzeń Huta Katowice. Szczegółowe informacje i rozkład jazdy niebawem opublikowane zostaną na stronie internetowej Zarządu Transportu Metropolitalnego.

red

Tramwajem na basen

10 czerwca uruchomiony został nowy przystanek tramwajowy w Katowicach. Katowice Kościuszki Basen to dwukierunkowy przystanek, który powstał przy okazji budowy nowego basenu miejskiego.

Basen Brynów to jedna z trzech miejskich pływalni budowanych w jednym czasie w Katowicach. Basen zlokalizowany w rejonie skrzyżowania ul. Kościuszki i ul. Ceglanej został oddany do użytku najwcześniej – uroczyste otwarcie nastąpiło 10 czerwca i od tego dnia czynny jest także nowy przy-

stanek tramwajowy, który powstał, by ułatwić dojazd do basenu zarówno od strony centrum miasta, jak i z dzielnic południowych. Nowy przystanek obsługiwany jest na razie przez linię tramwajową nr 16, dla której wprowadzony został nowy rozkład jazdy, uwzględniający zwiększenie częstotliwości kursowania. Docelowo, po zakończeniu budowy centrum przesiadkowego w Brynowie, przystanek będzie obsługiwany przez wszystkie linie kursujące między centrum Katowic a Brynowem.

red

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior
Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Nowy tramwaj wyruszył na linię

Moderus MF 10 AC, czyli najnowszy nabytek spółki Tramwaje Śląskie S.A. w sobotę 20 czerwca 2020 roku zadebiutował w ruchu liniowym, obsługując wznawianą tego dnia linię nr 0. To pierwszy typ taboru Spółki wyposażony w klimatyzację przedziału pasażerskiego.

Firma Modertrans Poznań Sp. z o.o. dostarczyła spółce Tramwaje Śląskie S.A. już wszystkie 8 zamówionych wagonów jednokierunkowych Moderus MF 10 AC. 7 z nich przeszło już pozytywnie procedurę odbiorową (odbiór ósmego wagonu trwa) i przekazane zostało do zajezdni Rejonu nr 3 w Bytomiu, gdzie wagony będą na stałe stacjonować. Właśnie z bytomskiej zajezdni wagony ruszają do codziennej obsługi liniowej. – W porozumieniu z Zarządem Transportu Metropolitalnego zdecydowaliśmy, że w pierwszej kolejności nowe wagony będą obsługiwać linię nr 0, która po przerwie właśnie 20 czerwca została wznowiona. Kursy wyjazdowe i zjazdowe tramwaje realizują jako linia nr 19 – wyjaśnia Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A. i dodaje, że trwają rozmowy między przewoźnikiem a organizatorem komunikacji w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii mające określić, na jakie linie docelowo skierowany zostanie nowy tabor. Na razie nowe Moderusy obsługują linię nr 0, kursując w relacji: Katowice pl. Wolności – Chorzów Stadion Śląski pętla zachodnia. Szczegółowy rozkład jazdy linii nr 0 dostępny jest na stronie ZTM.

Nowe wagony są efektem realizacji umowy, którą w marcu 2018 roku podpisali przedstawiciele spółki Tramwaje Śląskie S.A. i firmy Modertrans Poznań Sp. z o.o. Umowa obejmuje dostawę 10 nowych wagonów jednokierunkowych,

Zdjęcia: Marcin Bulanda

z czego 2 są tramwajami dwukierunkowymi. Te wagony zostały już przez poznańską firmę wyprodukowane – trwa procedura odbiorowa.

Umowa zawiera również prawo opcji, z którego spółka Tramwaje Śląskie S.A. chce skorzystać, domawiając dodatkowo 5 wagonów jednokierunkowych o tych samych parametrach.

Konstrukcja i design zewnętrzny nowych tramwajów bazują na rozwiązaniach z pojazdów Moderus Gamma. Są to pojazdy niemal w połowie niskopodłogowe, wsparte na nowoczesnych wózkach trakcyjnych, wyposażone w takie udogodnienia jak: klimatyzacja w przedziale pasażerskim, ładowarki USB, rampa ułatwiająca wjazd wózków do tramwaju, inteligentne urządzenia wizualnej i fonicznej informacji pasażerskiej, drzwi odskowo-przesuwne i wiele innych. Kabina motorniczego wyposażona jest m.in. w wygodny fotel ze zintegrowanym zadajnikiem jazdy i konsolą z podstawowymi przyciskami, wielofunkcyjne panele dotykowe, niezależną klimatyzację oraz bramkę bezpieczeństwa chroniącą motorniczego w przypadku kolizji.

Zakup 10 wagonów jednokierunkowych z poznańskiego Modertransu to realizacja pierwszego z dwóch zadań taborowych, prowadzonego przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. „Zintegrowanego projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanego przez Unię Europejską. Wartość kontraktu to niespełna 29 mln zł netto.

Centra przesiadkowe w Katowicach coraz bliżej

Powstające dwa największe centra przesiadkowe w Katowicach zmieniają się z każdym tygodniem coraz bardziej przypominając wizualizacje przedstawione przez projektantów. Choć pandemia COVID-19 wpłynęła negatywnie na tempo prac, to jednak roboty cały czas są prowadzone. Podobnie na innych inwestycjach tramwajowych.

Brynów i Zawodzie to dwie dzielnice Katowic, gdzie – przy tramwajowych pętlach – powstają centra przesiadkowe, będące częścią Katowickiego Systemu Zintegrowanych Węzłów Przesiadkowych. W obu przypadkach głównym inwestorem jest miasto Katowice, ale spółka Tramwaje Śląskie S.A. jest partnerem w zakresie infrastruktury torowo-sieciowej.

W Brynowie generalny wykonawca kontynuuje roboty drogowe wzdłuż ul. Rzepakowej. Przebudowywany jest układ drogowy w tym rejonie, tak aby nadać priorytet komunikacji miejskiej, a także połączyć budowany parking z peronami autobusowymi i tramwajowymi jak najszybszą trasą. W drugim etapie prac przy ul. Rzepakowej, który będzie obowiązywać do 18 lipca, zamknięta została jezdnia ul. Rzepakowej w kierunku ul. Kolejowej. Ruch przełożono na jezdnię dla przeciwnego kierunku. Coraz bardziej zaawansowane są też prace w zakresie tramwajowym, a niebawem rozpoczniemy również modernizację odcinka torowiska tuż przed centrum przesiadkowym. Wszystkie prace w tym miejscu powinny się zakończyć w III kwartale 2020 roku.

W Zawodziu generalny wykonawca szacuje stan realizacji inwestycji na nieco ponad 80%. Budynek obsługi podróżnych został ukończony w stanie surowym. Obecnie trwają prace instalacyjne i wykończeniowe, w tym instalacja ogrzewania, montaż ocieplenia, wykonanie poszycia oraz elementów elewacji i fasady budynku. Konstrukcja wiaty przystankowej została w całości wykonana.

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Budowa centrum przesiadkowego w Katowicach Zawodziu

Trwają prace związane z wykonaniem pokrycia konstrukcji dachu wiaty. Na etapie układania warstw nawierzchni asfaltowych są roboty drogowe na ul. 1 Maja na odcinku od wjazdu na budowę do pętli autobusowej włącznie. Trwają prace nawierzchniowe dróg i chodników w rejonie przystanków Park&Ride oraz pętli autobusowej. Torowisko jest w całości zmontowane, dobiegają

końca prace związane z budową tramwajowej sieci trakcyjnej i infrastruktury towarzyszącej. Termin oddania centrum przesiadkowego Zawodzie to IV kwartał 2020 r.

W czasie pandemii COVID-19 największym problemem firm wykonawczych były nieterminowe dostawy materiałów. To odbija się na tempie realizacji prac, nie tylko centrów przesiadkowych, ale także innych modernizacji infrastruktury tramwajowej. Mimo tego, bardzo blisko zakończenia są inwestycje w Dąbrowie Górniczej na ul. Kasprzaka i w centrum Zabrze. Na obu placach budowy trwają roboty wykończeniowe i na przełomie czerwca i lipca spodziewać się należy zgłoszenia robót do odbioru. Na części zadań inwestycyjnych, np. w Rudzie Śląskiej, w Świętochłowicach czy Zabrzu Biskupicach pierwszy etap prac postępuje bardzo sprawnie.

red

Budowa centrum przesiadkowego w Katowicach Brynowie

Zabrze, ul. Wolności

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Będzinie:

- Na odcinku torowiska wzdłuż ul. Małobądzkiej między rondem czeladzkim a ul. Krasińskiego na drugim torze ułożone zostały podkłady i szyny – trwa spawanie szyn. Trwa budowa platform na przystanku Będzin Stadion. Kontynuowane są prace przy budowie układu zasilania.
- Na odcinku od pętli Będzińska do cmentarza komunalnego Wykonawca kontynuuje prace przy układaniu warstw konstrukcyjnych torowiska, układaniu podkładów i montażu szyn. Na budowie platformy przystanku Będzin Cmentarz Komunalny ułożono warstwy podbudowy.

w Chorzowie:

- Na ul. 3 Maja kontynuowane są prace związane z przebudową infrastruktury podziemnej, profilowaniem koryta pod układanie warstw stabilizacji, budową systemu odwodnienia torowiska oraz budową fundamentów pod słupy trakcyjno-oświetleniowe.
- Na ul. Hajduckiej trwają prace rozbiórkowe starej infrastruktury.
- W przetargu na wyłonienie wykonawcy prac wzdłuż ul. Powstańców Krajowa Izba Odwoławcza oddaliła odwołanie. W ostatnich dniach czerwca ogłoszony zostanie wynik przetargu.

w Dąbrowie Górniczej:

- Na odcinku od ul. Storezyków do wiaduktu drogi S1 zakończyła się budowa drugiego toru. Od 15 czerwca zawieszono ruch tramwajów – budowane są brakujące fragmenty torowisk w miejscach po rozjazdach technologicznych, dobiegają końca prace przy montażu rozjazdów i reprofilacji łuków na pętli Gołonóg. 6 lipca ma zostać przywrócony ruch tramwajów.

w Rudzie Śląskiej:

- Wzdłuż ul. Goduli na fragmentach torowiska wydzielonego z jezdni wykonane zostały prace ziemne przy korytowaniu oraz rozpoczęto układanie warstw konstrukcyjnych pod nowe torowisko.

w Sosnowcu:

- Wzdłuż modernizowanego odcinka trwa układanie krawężników i uzupełnianie tłucznia w torowisku. Trwają prace przy montażu osprzętu trakcyjnego. Rozpoczęły się prace brukarskie przejścia dla pieszych w rejonie przystanku Pogoń Akademiki.
- W przetargu dla zadania modernizacji torowiska wzdłuż ul. Małachowskiego otwarcie ofert ma nastąpić 6 lipca.

w Świętochłowicach:

- Wzdłuż ul. Chorzowskiej na odcinku między skrzyżowaniem z ul. Bytomską a skrzyżowaniem z ul. Żelazną Wykonawca wykonał prace przy korytowaniu oraz rozpoczął roboty ziemne, w tym wymianę gruntów nienośnych. Kontynuowane są prace przy odwiertach pod fundamenty słupów trakcyjnych.

w Zabrze:

- Zakończono prace przy budowie nowego łącznika torowego ul. Powstańców i Wolności. Wykonano roboty odtworzeniowe nawierzchni brukowej i zielenic. Kontynuowane są roboty w podstacji przy ul. Miarki. Rozpoczęły się prace porządkowe na terenie budowy.
- Dla zadania wzdłuż ul. Bytomskiej w Biskupicach Wykonawca usunął starą infrastrukturę, wykonał prace ziemne i rozpoczął budowę drenażu torowiska oraz przystąpił do układania warstw konstrukcyjnych, geowłókniny filtracyjnej oraz warstwy mrozoochronnej.

Będzin, ul. Małobądzka

Dąbrowa Górnicza, ul. Kasprzaka

Ruda Śląska, ul. Goduli

Świętochłowice, ul. Chorzowska

Zdjęcia: Marcin Śliwa

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.

Alejkami świerklanieckiego parku

Kilka kilometrów od Tarnowskich Gór, w dolinie Brynicy, znajduje się Świerklaniec. Ta niewielka miejscowość, słynąca z pięknego parku i zabytków związanych z rodem Donnersmarcków, jest wymarzonym miejscem do spacerów i wypoczynku.

Za czasów Piastów Świerklaniec był siedzibą królewskiego starosty. Do XVI wieku stał tam drewniany zamek, wybudowany na kamiennych fundamentach. Ostatnim właścicielem Świerklańca i ziemi bytomskiej z rodu Piastów był książę opolski Jan Dobry, a po jego bezpotomnej śmierci - w 1532 roku dobra te stały się własnością Hohenzollernów. Po 1623 roku Świerklaniec przeszedł w ręce Habsburgów, a od 1629 roku do 1945 roku właścicielem ziemi bytomskiej i Świerklańca, w zamian za niespłacone długi cesarza, została rodzina Henckel von Donnersmarck.

Nieistniejący dziś stary zamek, będący pierwotnie siedzibą kasztelana bytomskiego, stał na wyspie otoczonej fosą. Był kilkakrotnie przebudowywany - ostatnia całościowa rozbudowa z 1851 roku nadała mu modny wtedy kostium w stylu angielskiego neogotyku. Zamek był przez długie lata rezydencją rodową Donnersmarcków. Niestety, w 1945 roku został spalony przez żołnierzy Armii Czerwonej, a w 1961 roku pozostałości murów wysadzono. Taki sam los spotkał majestatyczny pałac (zwany Małym Wersalem lub Śląskim Wersalem) wybudowany w latach 1870-1873.

Obecnie Świerklaniec znany jest z rozległego parku, założonego wokół starego zamku w latach 1670-

W Pałacu Kawalera działają obecnie hotel i restauracja

1680. Wraz z budową nowego pałacu, w 1865 roku przebudowany został również otaczający go park. 180 hektarów zieleni zamieniono w park typu angielskiego, z charakterystycznymi polanami i swobodnie rozsadzonymi grupami drzew, strumykami, kanałami z kamiennymi mostkami i stawami, porośniętymi trzciną i wkomponowanymi alejkami spacerowymi. Nasadzono w nim kilkadziesiąt różnych gatunków drzew i krzewów, m.in. jawory, świerki, kasztanowce, sosny, klony, cisy, jodły, tulipanowce, dęby czy platany. Całość przestrzeni dopełniły zachowane do dziś cztery żeliwne rzeźby i fontanna, wykonane przez francuskiego rzeźbiarza Emmanuela Fremieta. Rzeźby to przedstawienia walczących ze sobą zwierząt: konia z lwicą, jelenia z niedźwiedziem, strusia z wężem oraz pelikana z rybą. Pomiędzy rzeźbami ustawiona jest fontanna, pośrodku której umieszczono rzeźbę trzech gracji, trzymających nad głowami kulę ziemską.

Podstawa fontanny ozdobiona została elementami egzotycznych roślin oraz dwoma wodnymi smokami. Z ich otwartych paszcz tryska woda. Tuż przy rzeźbach i fontannie znajduje się muszla koncertowa z początków XX wieku, służąca do dziś jako mały amfiteatr. Warto dodać, że nad parkowym stawem ustawiony został wysoki, żeliwny maszt flagowy, wykonany w Paryżu.

Do dziś zachował się pałacyk gościnny, zwany Pałacem Kawalera. Obiekt został wzniesiony w latach 1903-1906 w stylu francuskiego neobaroku, według projektów Ernesta von Ihne. Fronton zdobi kartusz z herbem rodowym Donnersmarcków z 1417 roku. We wnętrzu dominującą osią kompozycyjną jest owalna klatka schodowa ze świetlikiem. Na przedłużeniach osi owalu znajdują się saloniki, przylegające do większych - narożnych sal. Pałac służył jako miejsce noclegowe dla odwiedzających księcia Donnersmarcka gości, zwłaszcza często wizytującego Świerklaniec cesarza Wilhelma II, który upodobał sobie polowania w pobliskich lasach. Dzisiaj w pałacu mieszczą się hotel i restauracja.

Pozostałością po dawnych właścicielach jest również znajdujący się w północno-zachodniej części parku zabytkowy kościół pw. Dobrego Pasterza. W świątyni znajduje się książęce mauzoleum - kaplica grobowa. Kościółek wzniesiony został z cegły, w stylu neogotyckim, w latach 1896-1897, według projektu Juliusa Karla Raschdorffa. Jest wzorowany na kościele św. Jerzego, wzniesionym w parku Monbijon w Berlinie. W latach 1903-1905 do kościoła dobudowano mauzoleum z krążankami. Pierwotnie był to kościół ewangelicki, a po odbudowie i poświęceniu przez bpa Herberta Bednorza w 1983 roku jest filią parafialnego kościoła katolickiego pw. Chrystusa Króla Wszechświata w Świerklańcu.

Parkowy kościół
pw. Dobrego Pasterza

Muszla koncertowa z początku XX wieku

Herb rodowy Donnersmarcków

Stara kordegarda, obecnie Urząd Stanu Cywilnego

Rzeźby walczących zwierząt, autorstwa Emma-nuela Fremieta

Zabytkowa fontanna z żeliwnymi rzeźbami

Na terenie świerkłańskiego parku natrafimy jeszcze na stare zabudowania książęcej szklarni z ogrodnictwem, a tuż przy wejściu - na dawną kordegardę, w której obecnie mieści się Urząd Stanu Cywilnego.

Po spacerze w parku warto spędzić kilka chwil w samej wsi Świerklaniec. Możemy tu podziwiać ciekawą architekturę budynku nadleśnictwa, siedziby poczty czy przedszkola. Jest też ceglana kapliczka, tzw. Dzwonek, z przełomu XIX i XX wieku (potoczna nazwa nawiązuje do umieszczonego w jej szczycie dzwonka, który regularnie dzwonił do lat 50. ubiegłego wieku, kiedy obok kapliczki przechodził kondukt pogrzebowy w drodze na cmentarz). W centralnej części kapliczki umiejscowiony został krzyż z figurą Chrystusa, a po bokach figury Matki Bożej Bolesnej i św. Jana. W głębi wsi

znajduje się tzw. Ogród Śląski – urokliwy skwer ufundowany w 2013 roku przez Antoniego Żurka. Na narożu ulicy Kościelnej z ulicą Polną mieści się wolnostojąca dzwonnica z trzema dzwonami, a nieco dalej - nowoczesna bryła kościoła parafialnego pw. Chrystusa Króla Wszechświata. Kościół wzniesiono w latach 1989-1994, kamień węgielny poświęcił papież Jan Paweł II w 1991 roku. Wystrój wnętrza opracowany i wykonany został przez artystę rzeźbiarza Zygmunta Brachmańskiego, natomiast witraże wykonane zostały przez prof. Wernera Lubosa. Obok kościoła w 2006 roku młodzież zasadziła pamiątkowy „Dąb Papieski”, którego żołądź pozyskany z dębu „Chrobry” poświęcił Jan Paweł II.

**Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny**

Bogata roślinność, staw i alejki przyciągają do Świerkłańca spacerowiczów z całego regionu

100 niezwykłych wycieczek

Cykl podróżniczych tekstów, zachęcających do zwiedzania ciekawych miejsc w regionie, zapoczątkowaliśmy w lutym 2012 roku. Od tego czasu na naszych łamach ukazało się już 100 odcinków – najpierw pod hasłem „Przystanek historia”, potem w ramach „Spacerów po regionie”.

Autorem wszystkich artykułów jest Adam Lapski - przewodnik turystyczny i pilot wycieczek, prezes Koła Przewodników Turystycznych im. Augusta Czarnynogi Oddziału PTTK w Chorzowie. Nasz redakcyjny współpracownik jest rodowitym chorzowianinem, teologiem, pracownikiem samorządowym. Pełni funkcję przewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia Miłośników Chorzowa im. Juliusza Ligonia. Adam Lapski jest autorem wielu artykułów na temat historii miasta, a w szczególności monografii „Spacery ulicami Chorzowa”. W 2012 roku otrzymał tytuł Chorzowianina Roku 2011. Natomiast w 2018 roku uhonorowany został Złotą Odznaką Honorową „Za zasługi dla Województwa Śląskiego”, a także Złotą Honorową Odznaką PTTK.

Złe wieści dla gapowiczów

Do rąk kontrolerów biletów z Zarządu Transportu Metropolitalnego trafiły nowe urządzenia. Jedną z ich zalet i jednocześnie nowością jest to, że umożliwiają gapowiczom zbliżeniowe uiszczenie opłaty za brak biletu. ZTM jednocześnie ostrzega, że od maja kontrole biletów są przeprowadzane intensywniej niż wcześniej.

Tomasz Musioł podczas kontroli biletów z użyciem nowego urządzenia

Z perspektywy pasażera komunikacji miejskiej, który ma ważny bilet podczas podróży, zmiana będzie praktycznie niezauważalna. – Odczują ją przede wszystkim ci, którzy jeżdżą na gapę. Po pierwsze kontrolerzy biletów skupiają się już na swoim podstawowym obowiązku, a w mniejszym stopniu prowadzą liczenia podróżnych – przestrzega gapowiczów zastępca naczelnika Wydziału Kontroli Biletów Tomasz Musioł. – Po drugie niektórzy z nas dysponują już nowymi kontrolerkami. Urządzenia te umożliwiają bezdotykową płatność kartą bankową za jazdę bez biletu, co w dobie koronawirusa stanowi istotne, bo bezpieczne rozwiązanie. Kontrolerki znacząco też przyspieszają naszą pracę – dodaje.

Nowych urządzeń w użytku pozostaje na razie 18 i stanowią one uzupełnienie dotychczasowego wyposażenia kontrolerów. Projekt zakłada, że do końca tego roku nowych kontrolerek będzie 170. Docelowo wyposażeni w nie zostaną wszyscy kontrolerzy biletów ZTM. Zakupione urządzenia oznaczają nie tylko możliwość opłacenia „mandatu” zbliżeniowo – co jest istotne z perspektywy pasażera, ale również ułatwienie i przyspiesze-

nie dotychczasowej pracy kontrolujących bilety. Możliwe staje się m.in. drukowanie protokołów opłat dodatkowych, kontrola legitymacji osób niepełnosprawnych poprzez odczyt QR kodów i sprawdzenie informacji o biletach oczekujących na zakodowanie.

Dzięki temu praca kontrolerów będzie efektywniejsza, co przełoży się na ogólną skuteczność identyfikowania podróżnych nieposiadających ważnego biletu na przejazd. Pracownicy ZTM przypominają przy tej okazji, że jazda na gapę wiąże się z surowymi konsekwencjami. – Od stycznia 2019 roku do końca kwietnia tego roku skierowanych do windykacji zostało 260 tys. mandatów. Wysłaliśmy 20 345 ostrzeżeń o możliwości wpisu do Krajowego Rejestru Długów, do sądów trafiło ponad 4 tysiące pozwów, a komornicy wszczęli niemal 3 tysiące egzekucji – wylicza naczelnik Wydziału Windykacji ZTM Tomasz Żyła. – Każdy z dłużników powinien pamiętać, że wpis do KRD może skutecznie utrudnić np. wzięcie kredytu, zakup na raty, wzięcie pojazdu w leasing, zawarcie umowy abonamentowej, czy wynajęcie nieruchomości – dodaje.

Pasażerowie podróżujący bez ważnego biletu powinni również liczyć się z konsekwencjami karnymi. W przypadku, w którym pasażer w ciągu roku nie uiszczył 2 nałożonych opłat dodatkowych i po raz trzeci podróżuje bez ważnego biletu, popełnia wykroczenie z art. 121 § 1 kodeksu wykroczeń, czyli tzw. szalbierstwo. W ubiegłym roku ZTM skierował 835 zawiadomień o popełnieniu tego wykroczenia, a do końca kwietnia tego roku, pomimo epidemii koronawirusa, aż 452 zawiadomienia. – Z ostatnich tygodni możemy wskazać dwa przykłady surowych wyroków za dokonanie szalbierstwa. W jednym przypadku na pasażera nałożona została grzywna w wysokości 500 zł oraz konieczność uiszczenia kosztów sądowych w wysokości 120 zł. W drugim sąd wymierzył karę 1 miesiąca ograniczenia wolności z jednoczesnym obowiązkiem wykonania 40 godzin nieodpłatnych prac społecznych. Powyższe nie zwalnia gapowiczów z obowiązku uregulowania należności z tytułu nałożonych mandatów – ostrzega Tomasz Musioł.

Źródło: Zarząd Transportu Metropolitalnego

Fot. Metropolia GZM Radosław Kąmiec

Jak skutecznie policzyć pasażerów?

O której godzinie, gdzie i ilu dokładnie pasażerów podróżuje daną linią tramwajową, autobusową czy trolejbusową? Na te pytania pozwoli odpowiedzieć nowy system zliczania podróżujących, do którego uruchomienia przygotowuje się Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia.

Obecnie prowadzony jest dialog techniczny, który ma na celu m.in. zweryfikowanie możliwości technicznych dostępnych na rynku automatycznych systemów zliczania osób, korzystających z komunikacji miejskiej. Nowy system zliczania pasażerów pozwoli na dokładne określenie liczby podróży w poszczególnych miastach, a także pomiędzy danymi przystankami. Przełoży się to na lepsze dostosowanie rozkładu jazdy oraz wielkości pojazdów na poszczególnych trasach, aby odpowiadały rzeczywistym potrzebom pasażerów. Pozwoli również szybciej reagować i wprowadzać konieczne zmiany, co pokazała nam również epidemia koronawirusa w Polsce i związane z nią rządowe obostrzenia.

– Informacje o tym ilu pasażerów korzysta z komunikacji miejskiej są kluczowe dla racjonalnego planowania poszczególnych kursów – mówi Lucjan Dec, dyrektor Departamentu Komunikacji i Transportu.

– Informacje te wskażą nam, kiedy pojazdy są niemal puste, a w których godzinach są przepełnione. Pozwoli to nam na podjęcie działań, by wzmocnić te kursy, które tego wymagają, żeby wszyscy pasażerowie mogli bezpiecznie dojechać do wybranego celu – dodaje.

Obecnie w kilkuset pojazdach są zainstalowane bramki rejestrujące wejścia i wyjścia, jednak w zależności od operatora, dane zbierane są

w różny sposób. Metropolia w pierwszym etapie zamierza wykorzystać istniejącą już infrastrukturę. Chce również zakupić oprogramowanie, które umożliwi pozyskanie ujednoliconych danych oraz zgrupowanie ich we wspólnej bazie. Dalej na tej podstawie możliwe byłoby prowadzenie analiz w oparciu o spójne i rzetelne wyniki w dedykowanym do tego celu oprogramowaniu.

W drugim etapie natomiast system ma zostać zainstalowany w pozostałych pojazdach. Urządzenia dostępne na rynku pozwalają nawet na 99 procentową dokładność pomiarów. Wszystkie informacje, które pozyskują te systemy są zanonimizowane, co oznacza, że nie rejestrują i nie rozpoznają wizerunku pasażerów, a jedynie ruch, pozwalający określić liczbę osób wsiadających i wysiadających.

Dane dotyczące liczby pasażerów, korzystających z komunikacji miejskiej są bardzo potrzebne nie tylko z uwagi na lepsze dostosowanie rozkładów jazdy, ale również z punktu widzenia rozliczeń finansowych. Organizacja transportu publicznego to zadanie własne miast i gmin, które zostało przekazane Metropolii. Utrzymywane jest ze składki zmiennej, którą gminy co roku wpłacają na ten cel. Pozyskane dane dotyczące rzeczywistej liczby pasażerów będą mogły zostać wykorzystywane do bardziej precyzyjnego obliczania składki zmiennej dla poszczególnych gmin.

Dodatkowym atutem wprowadzenia takiego rozwiązania jest szybki dostęp do pozyskiwanych danych w trybie online oraz możliwość przekazywania informacji m.in. dla władz miast i gmin. Zapewni to pełną transparentność w obszarze organizacji publicznego transportu.

Przedstawiciele Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii analizowali już jak działają systemy zliczania pasażerów u innych organizatorów transportu publicznego w Polsce, m.in. w Warszawie, Poznaniu i Rzeszowie.

Prowadzony aktualnie dialog techniczny, do którego zgłosiły się cztery firmy, ma na celu zapoznanie się z rozwiązaniami technologicznymi w zakresie systemów zliczających pasażerów, a także poszerzenie wiedzy o stosowanych rozwiązaniach w praktyce.

Dialog techniczny to jedna z możliwości, której zastosowanie przewidziane zostało w prawie zamówień publicznych. Ma przede wszystkim charakter doradczy. To etap poprzedzający ewentualne ogłoszenie takiego postępowania, a jego celem jest uzyskanie informacji, potrzebnych do precyzyjnego opisu przyszłego zamówienia. Chodzi m.in. o ustalenie możliwości technicznych rozwiązań dostępnych na rynku, szacunkowy koszt wprowadzenia nowego systemu oraz czas jaki będzie potrzebny, by to rozwiązanie zaczęło w pełni funkcjonować.

Źródło: www.metropoliagzm.pl

Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

widziane
zza pulpitu

Już nie mróz, jeszcze nie upał

Co kryje się pod tym przewrotnym tytułem? Niestety, nie będzie tym razem mowy o temperaturze panującej w nowych wagonach produkcji poznańskiego Modertransu, które od kilku dni wożą pasażerów na linii numer 0 – i jako pierwsze wagony we flocie Tramwajów Śląskich są wyposażone w klimatyzację przedziału pasażerskiego. Choć wszyscy chcielibyśmy, żeby ten temat był już tylko niemiłym wspomnieniem – znów zmuszony jestem poświęcić parę słów naszej „starej znajomej”: pandemii koronawirusa.

Od wprowadzanych etapami, począwszy od połowy marca, obostrzeń pomału przechodzimy do coraz bardziej „normalnego” funkcjonowania. Nie martwimy się już limitem pasażerów wynoszącym połowę liczby dostępnych miejsc siedzących, dziś jest to połowa dopuszczalnej pojemności danego typu wagonu, co sprawia, że bez obaw możemy wyjść na przystanek i być niemal pewni, że nie braknie dla nas miejsca w pojeździe. Rozkłady jazdy również niemal wróciły do stałej formy. Mimo wszystko – nie jest jednak tak „różowo”, jak wszyscy spośród nas by chcieli.

W dalszym ciągu podróżujących komunikacją miejską – a więc i tramwajami – dotyczy obowiązek zasłaniania ust i nosa; czy to масечką, czy przyłbicą lub elementami odzieży. Z obowiązku tego zwolnieni są jedynie najmłodsi oraz osoby mające problemy z oddychaniem lub ci, którzy ze względu na swój stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie założyć i zdjąć масечki. Również w dalszym ciągu co drugie miejsce siedzące w wagonach pozostaje wyłączone z użytkowania i oznakowane, podróżni zobowiązani są także do utrzymywania bezpiecznej odległości od współpasażerów. Przestrzeń za kabiną włącznie z pierwszymi drzwiami wagonów pozostaje strefą wydzieloną, niedostępną do pasażerów, a motorniczowie nadal nie prowadzą sprzedaży biletów.

Widzimy więc, że komunikacja miejska nie jest już tak głęboko „zamrożona” jak była w początkowej fazie walki z koronawirusem, jednak – nadal daleko nam do „upałów”. Do większości z obecnie panujących obostrzeń zdążyliśmy się już w jakiś sposób przyzwyczaić, inne jednak traktujemy z coraz większą obojętnością – nie brakuje więc osób demonstracyjnie nie zasłaniających nosa i ust albo zajmujących wyłączone z użytku miejsca. Proszę pamiętać, że tego typu zachowania w dalszym ciągu mogą skutkować zatrzymaniem tramwaju – na przykład przez policję – i wyproszeniem nie przestrzegających zasad podróżnych, a nawet nałożeniem wysokiego mandatu karnego lub kary finansowej przez Powiatową Inspekcję Sanitarną. Choć obostrzenia są dla nas wszystkich niewygodne – w obecnym kształcie nie są już skrajnie uciążliwe, a u ich podstaw leży jednak troska o zdrowie i życie nasze i naszych najbliższych.

W dalszym ciągu zachęcam Państwa do unikania dużych zgromadzeń i ograniczenia przemieszczania się do koniecznego minimum mimo tego, że nadchodzące lato z pewnością będzie kusić swoimi urokami. Jeśli zdecydujemy się na wspólny wyjazd komunikacją miejską, pamiętajmy jednak o obowiązujących w niej zasadach bezpieczeństwa. Im solidniej będziemy ich przestrzegać, tym większa szansa, że wszystko prędko wróci do normy. Do zobaczenia na trasie!

Motorniczy

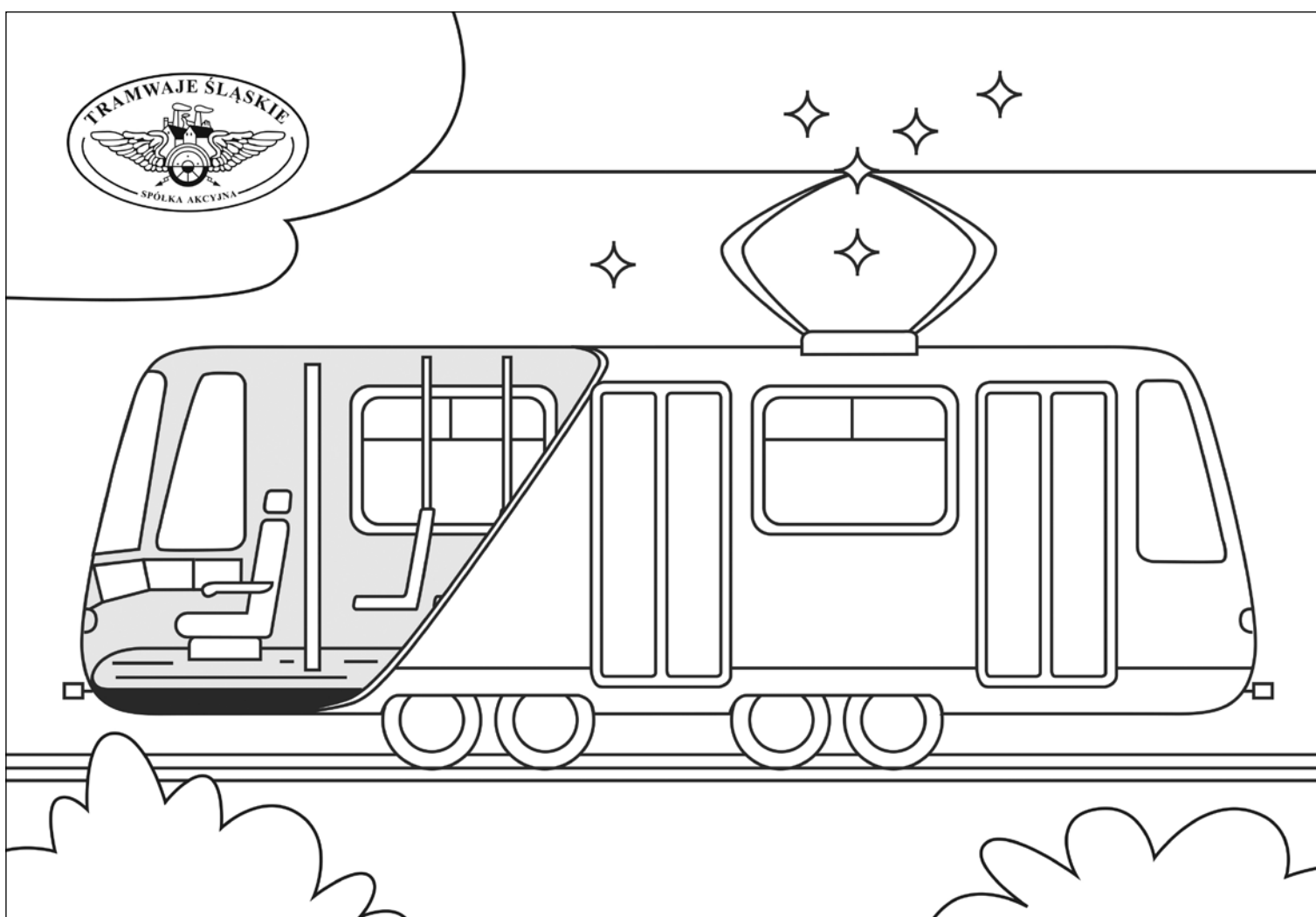
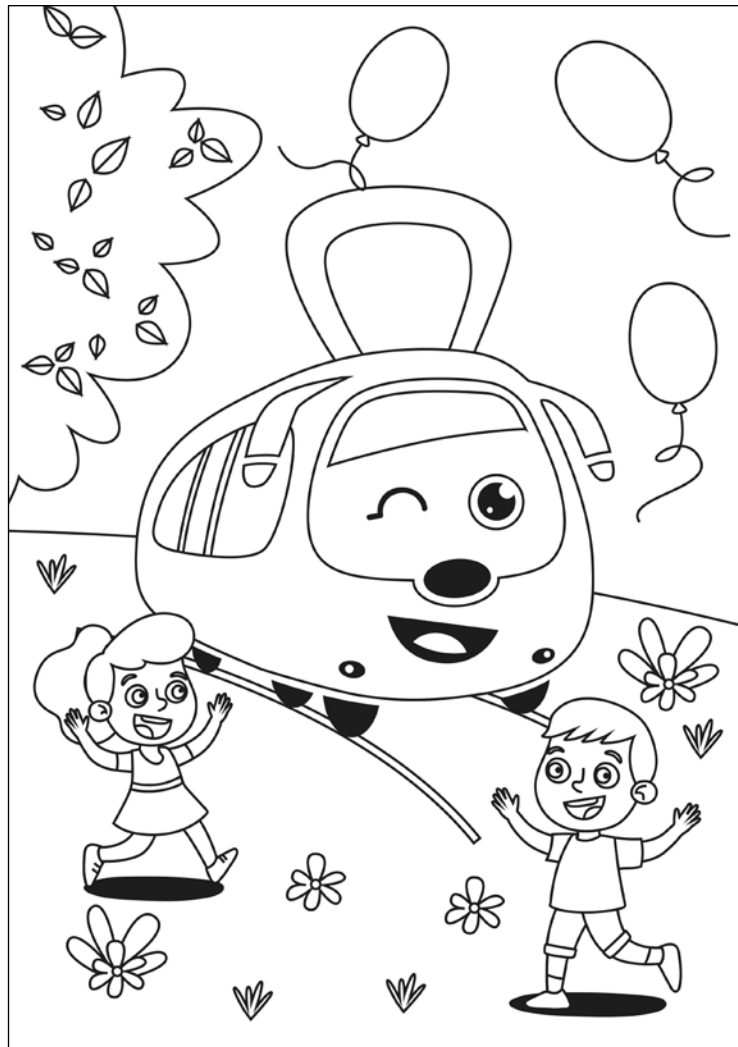
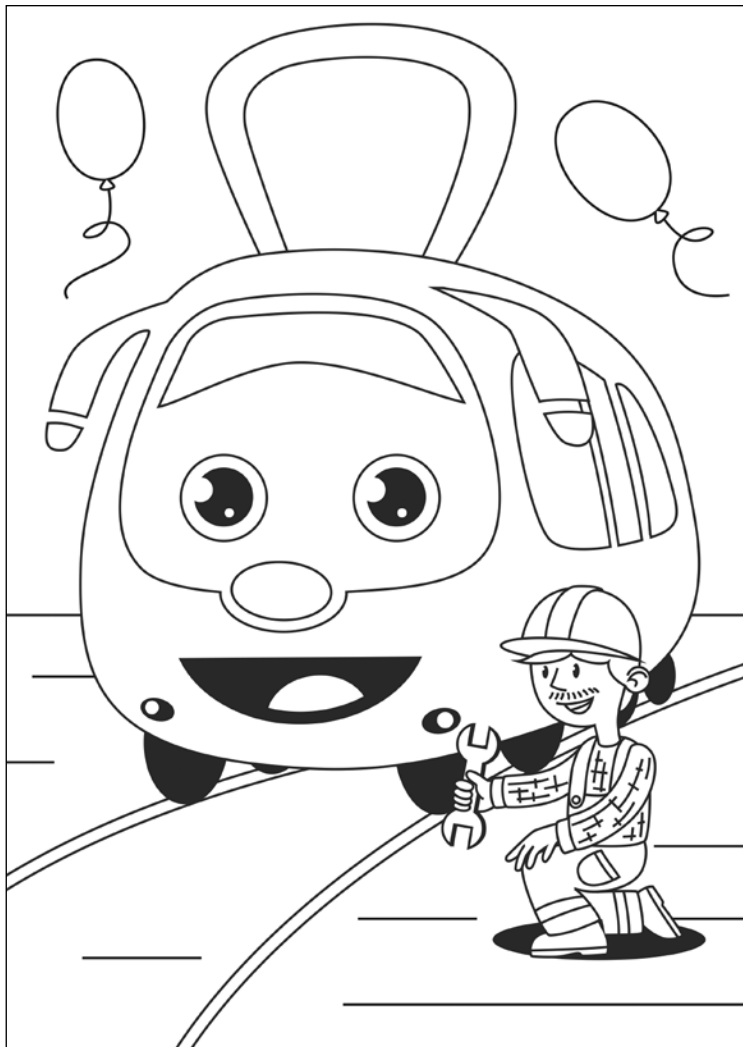
**WCHODZĄC
ZAŁÓŻ MASECZKĘ
to nadal obowiązek**

Chroń siebie i innych

Tramwajowa kolorowanka

Z okazji niedawno obchodzonego Dnia Dziecka, a także z myślą o rozpoczynających się wakacjach, przygotowaliśmy niespodziankę dla najmłodszych. Życzymy udanej zabawy – niech nasze tramwaje wypełnią się kolorami i dziecięcą wyobraźnią!

Tramwajem przez świat

W poprzednim wydaniu miesięcznika zamieściliśmy zdjęcie tramwaju w Pilźnie.

Zachęcamy do dalszego udziału w naszej zabawie i do rozwiązania kolejnej fotograficznej zagadki. Wśród tych, którzy wykażą się spostrzegawczością i wiedzą, rozlosowane zostaną nagrody ufundowane przez Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do 15 lipca na adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów lub na adres: biuro@agencjamedial.pl

Pilzno, Czechy

Gdzie wykonano to zdjęcie?
Należy podać kraj i miasto

Zdjęcie ze zbiorów Adama Lapskiego

Krzyżówka panoramiczna

Wycofany sprzęt wojskowy	Drobna antylopa	▼	Kłuta lub szarpana	▼	Osobliwość, niezwykłość	Np. gryps	▼	Aktorka grająca w romansach	▼	Domena szatana
Kobieta wytworna, elegancka	▼				Armata	▼		▼		▼
▼					Fotel w grajdolku		Bajkowy stwór			
Śmiałość							Złot czarownic			
Zdobyl brąz	▼								Pochyłość muru	
▼				... Bem			Zero, nic	▼		
				Barwna papuga						
Niwa				▼		Rodzaj kotletów				
Dogrywka	▼									
Spławił drewno; oryl		Ansa	▼				Pled	▼		
▼						Szlak turystyczny	▼			

Litery w kolorowej kolumnie utworzą rozwiązanie – model tramwaju

Wśród czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 lipca na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).
Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.